

ESİR SÖZLER KUYUSU

2004

Sema Kaygusuz 1972-

Öyküler

ESİR SÖZLER KUYUSU
YÜZEYSEL ŞEYLER
ÜZÜNTÜ AVCISI
SESSİZLİKLER
KAYIP
SOYUNUK
SOKAK KADINI
SEN ÇALMADAN ÖNCE
YILANLAR
GÖLDE
ZİLŞAN'IN AYAKLARI
BİR DOLMUŞ ŞOFÖRÜNÜ SEVMİŞTİM
ÜŞÜYEN

ESİR SÖZLER KUYUSU

KİŞİLER

Esmâ Esmâ, küçük kızın babaannesidir. 90'lı yaşlardadır. Lakabı Yılanlı Esmâ'dır.
Küçük kız Evin tek kızıdır. Babaannesine yemek götürme işiyle o ilgilenmektedir.
Nermin Yalnız yaşayan, kuyu ile konuştuğunu söyleyen bir kadındır.

ÖYKÜ

Babaannenin anlattıkları Küçük kız, her öğlen babaannesine yemek götürüyordu. Annesi, sefer tasını naylon torbaya koyuyor, içine de iki üç tane elma atıyordu. Elmalardan bir tanesi küçük kızın hakkıdır. Babaannesinin yanına gidince, acımayan yerlerinden onu tutup oturtuyor, yemeğini yerken babaannesinin anlattıklarını dinliyordu. Babaanesi her zaman aynı şeyleri anlatıyordu. Küçük kız ise yeni duymuş gibi şaşırma numarası yapıyordu. Esmâ, geçmişten bahsederken hep bir yılanı anlatıyordu. Küçük bir kızken, bir yılanın her gün evlerinin avlusuna gelip başını kaldırarak tısıyor, kimsenin dilini anlamadığı bir hikâye anlatıyordu. Onu tek anlayan kişi babaanne oluyordu. Evin diğer kadınları bağırarak, çığlık atarak panik yapıyorlardı. Torunu, bu hikâyeyi her duyduğunda yılanın ne dediğini soruyor, babaanesi de bunu asla yapamayacağını söyleyip yılanın ona söylediğini bir cümleyi tekrarlıyordu. Yılanın, işittiklerinin doğru olduğunu ama sadece duyana ait olduğunu söylediğini iddia ediyordu. Babaanneye göre, yılanın bıraktığı bir esarettir bu. Kimsenin duyamadığı bir şeyi duymak, bilmediği bir şeyi bilmek ama kimseye söyleyememek. En acılı hastalıklardan bile beter bir durum olduğunu, insanı en kalabalık yerde bile yalnızlaştırdığını anlatır. Başkalarının bilmediğini bir tek o bilirse onun gibi yapayalnız kalıp, için için çürüyecek ama ölmeyecektir.

Küçük kızın heyecanı Küçük kız bir gün babaannesine giderken yolunu değiştirir ve uzatır. Böylece yalnız kaldığı zaman uzuyordu. Bu arada hiç görmediği bir şey görür. Bir ceviz bahçesi, yanında ahşap bir ev ve evin bahçesindeki kuyudan su çıkarıp yere döken bir kadın vardır. Küçük kız, çok susamamasına rağmen kadının yanına gider ve bu sudan içip içemeyeceğini sorar. Kadın izin vermeyince çok şaşırır. Kadın, kuyuda bir yılan öldüğünü, suyun mundar olduğunu anlatır. Küçük kız yılanı görmek için heyecanlanır ama onu çoktan görmüştür. Kızın bozulduğunu gören kadın ona limonata ikram eder.

Nermin ve kuyusu Limonatasını ağır ağır içerek zamanı uzatan küçük kız, kadına peş peşe sorular sormaya başlamıştır. Adı Nermin'dir. Evin babasına, ceviz bahçesinin abisine, kuyunun ise ona ait olduğunu öğrenir. Abisi ve babası uzaklara gitmiştir. Nermin evli değildir ve çocuğu yoktur. Yalnız yaşıyor. Yalnızlıktan sıkıldıkça da kuyu ile konuşuyordu. Kadından başka kime anlamıyordu kuyuyu. Son söylediğini duyan küçük kız çok şaşırır. Kuyunun ona ne söylediğini sorar. Nermin

muzipçe söylemeyeceğini ima eden bir bakış atar. Kuyuda yılanlar ölünce eskiden üzüldüğünden ama artık üzülmediğinden de bahseder. Küçük kız o an babaannesinden bahseder. Kadın babaannesini tanır. Yılanlı Esmâ olarak tanınıyordur, hala yaşıyor olmasına şaşırır. Selâm söyler ve adını söyleyince hatırlayacağını belirtir. Küçük kızın kalkmaya niyeti yoktur ama o davranışlarıyla işinin olduğunu, gitme zamanının geldiğini hissettirir ve nazıkçe kızı uğurlar.

Esman'nın ölümü Babaannesinin evine vardığında kadın meraktan kapı önüne çıkmıştır. Geç kaldığını ve meraktan öldüğünü söyleyerek torununu azarlar. Getirdiği yemekleri yemez, sadece elma soymasını ister. Kız Nermin'i gördüğünü ve selâm söylediğini söyler. Nermin'in kuyu ile ilgili anlattıklarını bir çırpıda anlatır. Kuyunun ona her şeyi anlattığını söylediğinde kendinden de bir şey ekler. Kuyunun, yılanların son sözlerini bile Nermin'e söylediği yalanını uydurur. Esman'ın boş ağız birden yavaş yavaş açılır ve gülümser. Dua eder gibi bir hal alır. Gülerken boş damağının pembeliğini görünce küçük kız kıkırdamaya başlar. Babaannesi ise güldükçe gözünden yaşlar akıyordu. Kadın yavaşça kendini yastığa bırakır. Babaannenin kahkahası kesilmeye başlar. Sakinleşir ve kızın yüzüne huzurla bakar. Biraz hüzün biraz huzur içeren bir bakıştır. Babaannesi gözlerini kapatıp, ellerini karnında birleştirir. Çok uzun bir nefes verir. Sonra karnı içine çöker. Kurumuş bir ağaç gibidir. Çocuk, şaşırır ve kalakalır. Babaannesi hızla kararıp kokmaya başlamıştır. Adeta çabucak çürümüştür. Kadın öleli yıllar olmuş gibidir.

TEMALAR

Yalnızlık /Ölüm Öyküde anlatılan yalnızlık, fiziksel bir durumdan çok duygusal yalnızlıktır. Kimsenin bilmediğini bilip, kimsenin görmediğini görüp bunları başkalarıyla patlaşamamanın verdiği durumdur. Kişinin çaresizliği, sıkışmışlığı onu içten içe çürütmektedir. Yaşarken ölmüş gibi varlığını ortaya koyamıyor, sessizliğe bürünmek zorunda kalıyordu. Ayrıca öykünün sonunda ortaya çıkan Nermin karakteri de yalnız yaşamaktadır. Kuyu ile konuşmaktadır. Çevresi ile etkileşiminin az olduğu ya da hiç olmadığı anlaşılmaktadır

YÜZEYSEL ŞEYLER

KİŞİLER

Güngör Cimriliği ile ünlüdür. Kocasını subaydır.

Nuriye Esmerliğini gizlemek için saçlarını kanarya sarısı yaparak, dudaklarına pembe renkli ruj sürmektedir. Öğretmendir ve albay karısıdır.

Anne Anlatıcının annesidir. Dedikodu yapmayı, taraf tutmayı sevmemektedir. Şefkatli, anlayışlı bir kadındır. Kızı onun çok kibar olduğunu düşünmektedir. Kocasını askerdir ve lojmanda yaşamaktadırlar.

Nihan Subay Hanımı olan Nihan, anaokulu öğretmenidir.

Yazar Babasının asker, annesinin ev hanımı olduğu yazar anlatıcı konumundadır. Liseye gittiği bir yaşta yazmayı, etrafında dönen olayları izlemeyi ve dedikoduları öğrenmeyi sevmektedir.

ÖYKÜ

Lojmandaki hayat Babası subay olan anlatıcı, yaşadığı askeri lojmanda yaşadığı bir anıyı anlatır. Lojmandaki kadınlar hepsi aynı kuaförden çıkma olduğundan ve kuafördeki asker, askerliği rahat geçirmek adına bu işi çok iyi bildiği yalanını söylememe yüzünden hepsinin saç rengi, röfleleri birbirine benzer. Kadınlar, birbirleri hakkında sürekli dedikodu yapıyorlardır. Annesi ise bu dedikoduları kendi sırrı gibi saklıyor ve kimseye anlatmıyordu. Fakat öğrendikleri ile adeta bir sürühi gibi dolmuştur. Anlatıcının en büyük zevki etrafında yaşanan olayları, anlatılan dedikoduları dinlemek ve kaydetmektir. Fakat etrafına hiçbir şeyden anlamayan saf bir kız gibi numara yapıyordu ve kimse olanları kaydettiğini ve yazdığını düşünmüyordu. Annesi olanları anlatmaması gerektiğini, yaşadıklarını hiç yaşanmamış bir şeye çevirip yazması gerektiğini söylemiştir. Ama o kendini tutamıyordu. Anlattıkları satırı satırına ayndır.

Nuriye'nin üzüntüsü Havanın çok güzel olduğu bir gün, bisiklete binen anlatıcı, komşuları Nuriye'yi ağlayarak onlara girerken görür ve merakla o da eve girer. Kızı Filiz'in anaokulu öğretmeni Nihan,

Güngör'ün ona söylediklerini aktarmıştır. Filiz ile kendi kızı Ebru'yu kıyaslayarak, Nuriye'nin kızını küçümsemiştir. Kendi kızının bembeyaz, sarışın, Filiz'in ise kara kuru ve çirkin olduğunu söylemiştir. Nuriye Hanım bu duruma içerlediği için annesine dert yanmaya gelir.

Güngör ve Nuriye'nin tartışması Bu konuşma olurken Güngör de yanlarına gelir. Nuriye Hanım üslubunu bozmadan Güngör'e sitem eder ve duyduklarını ona hiç yakıştıramadığını söyler. Güngör direkt yalanlamak yerine her duyduğuna inanmamasını tembihler. Bu sırada tir tir titriyordur. Annesi, kızının olayları bayıla bayıla izlediğini görünce odadan çıkmasını işaret eder. Anlatıcı ise çıkıyor gibi yaparak sandalyeye oturur ve kendini unutturur. Güngör, Nuriye'nin her şeyi anlatması karşısında Filiz'i ne kadar sevdiğinden ve yazın onunla nasıl oynadığından bahsederek kendini savunur. Uzun tartışmalar sonrası ikisini yüzleştirmeye karar vermişlerdir.

Tartışmanın büyümesi Anlatıcı, Nihan'ın yanına gönderilir ve yüzleşme için çağırılır. Sonunda kantinde alışveriş yaparken bulur. Onu çağırdıklarını söyler. Nuriye Hanım'ın ağladığını da ekler ama Güngör'ün orada olduğunu söylemez. Nihan eve yanında bir arkadaşı ile gelir. Sataşmalar ve tehditler dışında yüzleşmeden bir sonuç elde edilmez. Annesi ise arada kalır. Kocaların gelmesine az bir zaman kalmıştır ve rezil olacaklardır. Ortalığı yatıştırmaya çalışsa da olaylar büyük. Gürültüyü duyan diğer kadınlarda çocuklarını alıp oraya gelirler. Annesi, çocukları mutfağa toplayıp onlara elma, elma bittikten sonra da tuzlu salatalık soyar. Kızına da evi talan eden çocukları toplama görevi düşmüştür. O ise çocuk sesleri yüzünden kavgada söylenenleri tam duyamıyor, sinir oluyordur. Kavga devam ettikçe konu kayar başka durumlar ortaya dökülür. Herkes birbirinin sırrını ortaya dökemeye başlar ve daha çirkin suçlamalar ve görüntüler ortaya çıkar. Ardından gelen sinir krizleri ile hanımlar arasında kocalarından dolayı gelişen alt üst ilişkilerinin yarattığı hiyerarşi yok olur. Herkes ağzına geleni söylüyor, mahalle ağzı denilen bir üslupla konuşuyordur. Annesinin tek derdi ise taraf olmamak, üstlendiği ev sahibi rolünü hakkıyla yerine getirmektir.

Anlatıcının sorgulamaları Anlatıcı, bu olanlar karşısında babasının birkaç hafta önce bahsettiği istismar denilen tavrı düşünür. Babası, bu tavır için, insanın insana ettiği kötülüklerin en küçüğü, öte yandan en aşağılık olanı demiştir. İstismara açık zayıf yanlarından yaralanarak insanların ne hale düştüğünü, salonlarının ortasında yaşananlara bakarak anlayabiliyordu. O an düşünür ki kendisi de kimseyi istismar etmemelidir. Aynı annesi gibi susma hakkını kullandığı bir tavır geliştirmeli, yazarken kimseyi istismar etmemelidir. Anlatıcı, Nuriye Hanım'ın aşırı esmerliğini saklamaya çalıştığını, bundan dolayı üzülüğünü, o sebeple kızına edilen laflara bu kadar içerlediğini bildiğini anlamazlıktan gelmenin onun için mümkün olmadığını söyler. Kadife tenli, esmer kızının büyüyünce sülün gibi yakıcı güzellikte bir kız olacağını umut etmek geliyordur sadece elinden. Bu yazdıklarının silinip silinmemesi gerektiğini düşünür ve sorgular.

TEMALAR

İstismar Anlatıcı olan genç kız, öykü boyunca aynı lojmanda yaşayan kadınların yaşamlarını anlatmış, kadınları sürekli kaydeden bir göz olarak yanlarında yer aldığını itiraf etmiştir. Öykünün sonunda ise bunun insanların yaşamlarını istismar ettiği olduğunu fark etmektedir. Her insanın zayıf tarafları vardır. Öyküye göre, tanıdığımız kişilerin zayıf yönlerini bilip de bundan yararlanmak, bu özelliklerinin altını çizmek ve ortaya dökmek dünyadaki kötülükler içinde küçük bir tavır olarak görünse de en ahlaksız olanlarındandır.

Kadın Lojmanda yaşayan, asker eşi olan kadınların yaşamı hem dramatik hem biraz komik biçimde aktarılmıştır. Kadınların problemleri yüzeysel görünmektedir ve genelleştirilmiştir. Güzellik kaygıları, dedikodu yapmaları, asker olan kocalarının rütbelerini statü olarak kullanmaları insanların zaafıdır. Derinliği olmayan duygular, davranışlar olarak yansısı da her kadının kendine ait korkuları, endişeleri ve zayıf tarafları vardır.

ÜZÜNTÜ AVCISI

KİŞİLER

Nilüfer Serpil'in okuldan arkadaşıdır. Kilo problemi olan bir kızdır.

Serpil Annesi gibi konuşma konusunda becerikli, akıllı bir kızdır. Problemi olan insanlarla ilgilenmeyi sevdiği ve enerjisini oradan aldığı anlaşılmaktadır.

Şebnem Serpil'in okul arkadaşıdır. Ailevi problemler ve psikolojik sorunlar yaşadığı anlaşılmaktadır.

ÖYKÜ

Nilüfer'in kilo sorunu Serpil, arkadaşı Nilüfer ile okul bahçesinde sohbet ediyordu. Serpil, zayıflama yöntemi olarak, her gün çarşıdan parka bir saat yürümeyi teklif eder. Nilüfer ise yürürken bacakları birbirine sürttüğü için pişik olduğunu söyler ve reddeder. Serpil, Nilüfer'in kaç kilo olduğunu öğrenmeye çalışır. Kız, kimseye söylemeyeceğine yemin ettirip söyleyebileceğini belirtir ama sonrasında söylemekten vazgeçer. Serpil üstüne gitmez. Sıkı bir rejime başlaması gerektiğini tavsiye eder. Oysa Nilüfer çoğu kez denemiş ama başarılı olamamıştır. Bütün gün kendini tutsa da akşam dayanamayıp yemeye başlıyordu. Serpil ise onun ailesini suçlar. Daha fazla destek olmaları ve Nilüfer'in rejim yapma konusunda ne kadar kararlı olduğunu göstermesi gerektiğinden bahseder.

Serpil ve Nilüfer'in konuşmaları Serpil böyle olmayacağını, ailesinin mutlaka destek olmasını yoksa zayıflayamayacağını söyleyince, Nilüfer'in yüzü düşer. Serpil onun gönlünü almak için elini tutar ve böyle de çok güzel görüldüğünü ama erken yaşta sağlık sorunları ile uğraşmaması için böyle söylediğini belirtir. Serpil, hala Nilüfer'in ailesini zayıflamak istediğine inandırmamış olduğu konusunda ısrarcıdır. O noktada Nilüfer bağırır ve Serpil'in elini iter. Onların anne baba, kendisinin çocuk olduğunu belirtir. Saçmaladığını söyler. Serpil bir süre bekler, yanıldığını belirtir. Aslında elini ittiği için içten içe biraz sinirlenmiştir. Nilüfer kendi fikrini anlatmaya başlar. Kliniğe yatması gerektiğini, klinikte onun gibi insanların olduğunu, herkesin aynı saatte kalkıp, aynı saatte yemek yiyip, aynı saatte benzer şeyler yaptığını anlatır. Sonrasında da yağ aldırıyorlardır. Gazete de klinik ile ilgili ilan görmüştür, babasına söylemiştir ama babası öyle yerlerin çok pahalı olduğunu söyleyip kestirip atmıştır. Serpil şaşırır çünkü onlar zengindir. Nilüfer ise onların değil babasını zengin olduğunu söyler.

Nilüfer'in ölen kardeşi Serpil, Nilüfer'e bir tanıdıklarından bahseder. Ege Üniversitesi hastanesine gitmiştir. Orada 30 kilo vermiştir. Oranın ucuz olduğunu, babasını ikna etmede onun da yardım edeceğini, gerekirse ailesini araya koyacağını belirtir. Her gün hastane de onu ziyaret edeceğini, ödevlerin getireceğini de ekler. Nilüfer'in kardeşi o hastanede ölmüştür. Bu sebeple oraya gitmeyeceğini söyler. Serpil onun kardeşi olduğunu bile bilmediğinden şaşırır. Kardeşi, Nilüfer'in gözü önünde fenalaşmıştır, bu sebeple hala gözlerinin beyazlarını gördüğü o anı unutamıyordu.

Şebnem hakkında konuşulanlar Serpil, okuldan eve geç gelince annesi kızır. Çok sert bir kadın değildir ve bunu kızını çok da kırmadan yapıyordu. Serpil, annesinde bir gariplik seziyor ama ne olduğunu anlamıyordu. Annesi, temkinli şekilde kızına, anal seksin ne olduğunu bilip bilmediğini sorar. Serpil çok şaşırır, ne dediğini anlamaz. Annesi üsteler ve kızının şaşkınlığından ne olduğunu bilmediğine emin olur. Anal seksin ne olduğunu kızına basit şekilde ve özenli kelimelerle anlatır. Eğer arkadaşlarından böyle şeyler duyarsa ona gelip sormasına, annesinin ona her şeyi anlatacağını söyler. Serpil anlam veremez. Sonra anlar ki arkadaşı Şebnem ile ilgili bir şeyler duymuştur. Annesi, Şebnem'in sürekli evden kaçtığını, babasının sürekli onu dövdüğünü, bazı şeyleri erken yaşadığını söyler. Bir daha onunla görüşmesini ve evlerine gitmesini istemiyordu. Bu konuda kızını ciddi olarak uyarır.

Annesi, Serpil'i uyarır Serpil, Şebnem'in evden kaçtığını, babasının her seferinde onu muayene ettirdiğini biliyordu. Herkesin bunları bildiğini söyler. Annesi neden haberi olmadığını sorduğunda ise bir şey diyemez. Annesi, Şebnem'in eve erkekleri alıp ters ilişki yaşadığını, kesinlikle onunla görüşmeyeceğini, eğer yanına gelirse annesinin onunla konuşmasına izin vermediğini söylemesini tembihler. Serpil, annesinin yaptığı çorbayı yerken, Şebnem'i unuttuğunu, yeni arkadaş bulduğu, merak etmemesini söyler.

TEMALAR

Ergenlik/Aile ilişkileri Öyküde, ergenlik döneminde oldukları anlaşılan kızların problemleri ve arkadaşlık ilişkileri bir genç kızın ağzından anlatılır. Nilüfer, kilo vermek için uğraşıyordu. Serpil'in, arkadaşlarının üzüntülerinden kendine pay çıkararak var olmaya, ilişki kurmaya çalıştığı görülmektedir. Şebnem ile olan arkadaşlığından hemen vazgeçmesi, son zamanlarda kilo sorunları yüzünden mutsuz olan Nilüfer ile zaman geçirmesi kimse ile derin ilişkiler kurmadığını göstermektedir. Şebnem ise hakkında verilen bilgilerden yola çıkarak, aile sorunları ile daha asi ve aile ilişkileri kopuk bir karakter çizmektedir. Şebnem'in ilk cinsel deneyimleri, ailesi ile yaşadığı sorunlar Serpil'in annesini endişelendirmiştir. Ergenlik döneminde, çocuklarının farklılaşan dünyaları için endişelenen aileler bu durumla baş etmek için farklı yollar seçebilmektedir. Şebnem'in babasının kızını sürekli dövüyor, bekâret kontrolü yaptırdığı ve baskıcı tutum sergilediği kızını kontrol altında tutmaya çalışmaktadır. Serpil'in annesi ise konuya daha yapıcı yaklaşırsa da korkuları sebebiyle kızına sınırlar çizmekte, otoriter davranmaktadır.

SESSİZLİKLER

ÖYKÜ

Japon balığı Sema, bir balık alır ve otobüsle eve doğru gider. Kürkü yoktur, kokmuyordu, ses, çıkmıyordu. Bu sebeple evdekiler neden kimseye sormadan aldığını sorgulamayacak ve kızmayacaktır. Odasına almak istemeyecektir. Tek korkusu ondan gizli yem vermeleridir. Sadece bir poşet içindeki Japon balığıdır. Onun pullarına ve fırına benzeyen solungaçlarına hayran olmuştur. Eve gelir, şeker kavanozu gibi bir şeyin içine koyar balığı. Kavanoza tık tık vurduğunda yem vereceğini biliyordur. Balığı seviyor mudur, ona acıyor mudur emin değildir.

Sema hakkında Kompozisyon sınavından on almıştır. Öğretmeni yine okuduğunu anlamadığını söylemiştir. O ise üzüntülü şekilde eve dönüp sayfalarca günce yazmıştır. Bazen annesine en tehlikesiz yazılarını okuyordur. Annesinin beğeni ile korku arasında kaldığını seziyordu. Bir şey olmadığını, hepsini uydurduğunu söyleyerek onu rahatlatmaya çalışıyordu. Oysa tükürük üretir gibi hissediyordu yazarken o. Durmadan. Genzinde biriktirip ya yutuyordu ya da boşluğa sallıyordu.

Japon balığı bakımının zorlukları Balığın geldiği gece, kızın uykusu bir sesle bölünür. Küçük bir sestir. Işığı açıp bakar, balık, kavanozun ağzında hava yutuyordu. Hemen mutfığa gider ve dinlenmiş içme suyunu alıp kavanoza döker. Sonra da dezenfektan mürekkebi ekler. Birkaç saat sonra yine aynı ses olur. Sema, aynı işlemleri tekrarlar. Sabah uyandığında bir bakar ki balık halsizdir. Daha büyük bir kap bulmaya karar verir. Komşulara sorar ve büyük bir turşu kavanozu bulur. Ama yemeşildir ve sirke kokuludur. Tazyikli sularla defalarca yıkar ve fırçalar. Balık için uygun şekilde doldurur. Balık sevinçten hızlı şekilde yüzüyor gibidir. Üç günde bir suyunu değiştirmeye ve mürekkeplemeye başlar. Canlı yemler, solucanlar getirir balığa. Sonra odayı korkunç bir çürüme kokusu sarar. Sema temizler, yıkar ama bir türlü çare bulamaz. Japon balığı kavanoza gir çık, gir çık zedelenmiştir. Yüzgeçleri yırtık pırtıktır. Mutfaktan odaya kadar bütün yerler su olmuştur. Annesi kızar. Ayrıca içme sularını harcadığı içinde azar ıstır. O da bazı içme sularını odasında saklamaya başlar.

Sema'nın çabaları Balık kaplamıştır onu adeta ama kimse inanmıyordu. Balık yerse kendi yemiş gibi oluyor ve ölecek diye korkuyordu. Uykuları onu izlemekten kaçmıştı. Ne zaman luk luk çırpınma sesi duysa yatağından sıçrar olmuştur. Balığın karnı çillenip, koyu lekeler başını sarmıştır. Sema, onu yaşlı bir kadına benzetir ve o şekilde dibe çöktüğünü söyler. Bunlar olunca ailesine havalandırma motoru alması için tutturur. Ailesi ise almaz ve tek başına yaşayabileceğini, korkmamasını söyler. Sema, bu sefer de pipet alır ve sürekli suya üflemeğe başlar. Kavanozda fokurtular olur ve fokurtular oldukça anlaticının sınırları bozulur. Üfledikçe de su bulanır. Dipten yüzeye pislikler fıskırıyor.

Sema'nı endişeleri Bir gün ailesi denize gitmek için hazırlanmasını söyler. Kabul etmez, balığın başında kalması gerekiyordu. Evden çıkarsa, belli bir süre gelmezse balığın öleceğine inanıyordu. Herkes ona güler. Ona bikinisini verirler ve geleceğini söyleyerek ısrarcı olurlar. Kız balığın başında nöbet tutamayacağı için endişelidir.

Sema'nın ruh hali Denize gidince ise orada da rahat vermemişlerdir. Kıyıda durma, oğlanlarla kayalıklara gitme, sala doğru yüzme, çakıllara dikkat et, denizkestaneleri batacak diye uyarıp dururlar kızı. Sema'nın akli ise balıktadır. Ya yine nefes alamıyorsa diye düşünür. Kendini yüz üstü, bir meyve

kabuğu gibi bırakmayı, insan seslerinden uzaklaşmayı, kirpiklerinin tuzla ağırlaşmasını, kabarcıkların saçlarına üşüşmesini ister. Ya da bir koşu eve gidip balığı avuçlarının içinde öldüresiye sıkmalıdır. Herkesten önce bunu yapmalıdır.

TEMALAR

Ölüm Sema, kavanozda beslediği ve güzelliğine hayran olduğu Japon balığının, doğal ve yeterince uygun yaşam koşullarında bakılmadığı için gün geçtikçe kötüleşmesi ve sürekli ölümün eşiğinde olmasından dolayı kaygı içindedir. Balık daha iyi hiss etsin ve yaşasın diye elinden gelen her şeyi yapar. Yaşadığı kaygı ile baş etmekte zorlandığından, balığın cehenneme döndüğünü hissettiği yaşamından dolayı balığı elleriyle sıkıp öldürmeyi de aklından geçirir. Çünkü onun kaygılarını umursamayan ailesi balığın iyi olması için yapmaya çalıştıklarını desteklemiyor, onu anlamıyorlardır. Bu da balığın giderek hastalanmasına neden oluyordur.

Yalnızlık/Hüzün Öykü, hüzünlü ve hassas bir kız olan Sema'nın anlatımı ile yazılmıştır. Sema, balık ile kendisi arasında özdeşlik kurmuştur. Onun acılarını hissediyor, balığın nefessiz kalma ihtimali sebebiyle rahat uyuyamıyordu. Kendisinde var olan ve sebebini bilmediği açlığı, balığın ona hissettirdiği hüznü ile doldurmaya çalışmaktadır. Öykünün bir yerinde balığın soluk almak için suyun en üstüne çıkıp hava almaya çalışmasıyla, bu çabayı bildiğinden bahseder. Bu duygular onun için tanıdiktir. O da balık gibi çabıyor ve iyi hissetmiyordu. Kendi dünyasında yalnızdır Sema. Öğretmeni, ailesi ve çevresi tarafından duyguları, hassasiyetleri anlaşılammamaktadır. Ailesinden balığı için hava motoru istemesi, ailesinin ise bu şekilde tek başına yaşayabileceğini belirtip umursamaması, Sema'nın balığını bırakıp denize gitmek istememesi karşısında onun duygularını küçümseyip alay etmeleri Sema'nın yalnızlığının, anlaşılmadığının altını çizmektedir.

KAYIP

KİŞİLER

Feyman Kocası askerdir. Lojmanda yaşamaktadırlar. Bir çocukları vardır ama ilgisiz bir anne olduğu anlaşılmaktadır. Konken oynamayı, bakımlı dolaşmayı sevmektedir.

Suat Feyman'ın oğludur. Annesi ve babası ilgisizdir. Sürekli kaybolarak ilgi çekmeye çalışmaktadır.

Sema Ailesinin tek çocuğudur. Babası askerdir.

ÖYKÜ

Suat'ın kaybolduğu gün O gün bütün lojman sahipleri baloya hazırlanıyordu. Feyman ise telaşlı şekilde Suat'ın kaybolduğunu, yine ortada olmadığını söyler. Her yere bakmıştır bulamamıştır. Bu kez gerçekten kayboldu diye endişelidir. Bir yandan çılgınlıkla koşturuyor, bir yandan ojeli ellerini bir yere deydirmemeye çalışmaktadır.

Sema'nın bikkınlığı Sema, Suat'tan hoşlanmıyordu. Çünkü tam oyunun en eğlenceli yerindeyken, Feyman sürekli Suat'ın kaybolduğunu söyleyip çocuklardan onu bulmalarını rica ediyordu. Önceleri Suat'ı aramak eğlenceli gelirken, Suat gizlenme oyununu huy edinince eğlencenin tadı kaçmıştır. O gün Feyman, Suat'ın yine kaybolduğunu söyleyince tüm çocuklar aramamak için kaçırlar. Ama Feyman'ın tedirgin sesi yükseldikçe, anneleri Suat'ı bulmaları için çocukları tembihler. Çocuklar her yere bakar ama Suat'ı bu kez bulamazlar.

Feyman'ın ilgisizliği En başlarda Feyman bu saklanma numarasını pek önemsemiyor ve oğlunun kaybolduğuna inanmıyordu. Arka bahçedeki konken masasından saatlerce kalkmıyordu. Suat, bu durumdan sıkılınca ortadan kaybolup, akşama kadar ortaya çıkmamaya başlamıştır. Feyman nasılsa eve dönecek diye oğlunun ortada olmamasını önemsemeden oyununa devam ediyordu. Ama geçen hafta Suat gece eve dönmemiştir. Feyman, o zaman bir oraya bir buraya koşturmuş, ne yapacağını bilememiştir. Sabah ise, Semaların balkonunun altındaki boşlukta büzüşmüş şekilde bulunmuştur. Üşütmüştür ve burnu sümük, gözleri ise çapak içindedir. Üstelik başına da birkaç kene yapışmıştır. Sema'nın annesi, Suat'ı kucaklayıp hemen evine getirmiştir. Feyman keneleri görünce tiksindiğinden, Suat'ı itmiştir. Sema'nın annesi ise bu sahneye çok üzülmüştür. Kocalar ise duyarsızdır. Çoktan uyumuşlardır. Suat'ın kayboluşuna alıştıkları için fazla üzülmemişlerdir.

Sema'nın kıskançlığı Sema, annesinin üzülmesini ve gözleri ile onu aradığını görünce hemen önüne atlamış, annesi ince gecelik ve yalınayak kızına hemen sarılıp üzüteceğini söylemiştir. O sırada Suat ise çok öksürüyordur. Onların bu sarılması Suat'ı üzüyordur. Sema, onun gözlerinden kıskandığını, onun öyle bir anne çocuk ilişkisi olmadığından içerlediğini anlamıştır. Bu durum aralarında düşmanca bir bakışmaya neden olur. Sema çocuksu duygularla sarıldıkça sarılır. Annesi ise o an Suat'a onu temizlemeyi teklif eder. Suat'ın onlarda uyumasını ister. Sema, kıskançlıktan ağlar. Suat'ın onlara gelmemesini, annesinin onu sevmemesini istiyordur. Annesi kızının duygularının farkındadır ama buna katlanması gerektiğini susarak bir şekilde anlatıyordu. Bir yandan da kızının saçlarını okşuyordu. Sema'nın annesi, ertesi sabah Suat'ı bir güzel yıkar ve onunla ilgilenir. Sema ise daha fazla kıskanıp babasının yanına gider. O günden sonra Suat sürekli Sema'nın annesine yaklaşır. Sabah akşam onlara gelir. Dışarıda oyun oynarken onun annesinden su ister. Sema, Suat'tan kurtulmak için her akşam Allah'a dua eder. Kıskançlığı günden güne artmaktadır.

Balo günü yaşananlar Tam düzeldi, Suat artık kaybolmuyor diye büyükler kendi aralarında konuşurken, Suat yine kaybolmuştur. Hem de lojmanda balo olduğu gün bunu yapmıştır. Herkes baloyu unutup saatlerce Suat'ı arar. Lojmanın her yerine bakarlar. Herkes Suat'ı ararken, Sema bütün gün olanları gözden geçirir. Fark eder ki, öğlen servisi ile pazardan döndüklerinde Feyman, Suat'ın eline elma verip konkene gitmiştir. Suat sokakta elmasını yemiştir ama sonrasında ortadan kaybolmuştur. O andan itibaren Sema onu bir daha görmediğini fark eder. Eve su içmeye çıktığında kapı açıktır, annesi çocukların kapı zilini çalmasından bıktığı için kapıyı açık bırakıyordu. Ama içeri girince annesinin yataкта uzandığını, evde başka kimsenin olmadığını görmüştür. Yani Suat ortada olmadığı sürede onların evinde de değildir. Sema anlar ki Suat, öğleden beri kayıptır.

Sema'nın Suat'ı buluşu Anneler sinir krizi geçiren Feyman'ın başına toplanmıştır. Kimileri baloya hazırlanmış, kimileri ise yarı hazır. Servis, lojmandakileri baloya götürmek için gelmiştir ama kimse cesaret edip binemiyordur. Yalnızca protokol gereği gitmek zorunda olanlar gitmiştir. Annesi ortada yoktur. Sema, onun hala Suat'ı aradığını düşünür. Eve gider, babası yataкта gazete okuyordur. Kızı neden baloya gitmediklerini, neden hala hazırlanmadığını sorunca, zaten canının istemediğini söylemiştir. Babası büyük bir dikkatle gazetesini okurken Sema sessizce oynuyor gibi yaparak kendi unutturmuş, yere inmiştir. Bir süre sonra sessizce yatağın altına girerek gözden kaybolur. Orası daracaktır. Yatağın altında iki tane göz görür. Suat eliyle susmasını işaret eder. O da susar. Ondan sonrasını ise hatırlamıyordu.

TEMALAR

Kıskançlık Bir çocuğun gözünden ve bir çocuğun kelimeleri ile yazılan hikayede, çocuksu ve masum duygulara yer verilmiştir. Sema, annesinin Suat'a ilgi göstermesine tahammül edemeyip, giderek kendisini daha az sevebileceğinden korkmuştur. Suat ise annesinden göremediği sevgi ve ilgiyi Sema'nın annesinde bulduğundan, kendini giderek ona daha yakın hissetmiştir. Sema'nın annesi ile olan yakınlıkları ve iletişimi, Suat'ta olumsuz duygular uyandırmaktadır. İki çocukta da çocukluğun verdiği kıskançlık duyguları öne çıkmaktadır.

Duyarsızlık/Sevgisizlik Suat'ın babası hayalet baba olarak tasvir edilmiştir. Evdeki varlığı ve yokluğu birdir, ailesi ile ilgili değildir. Annesi ise bakımı ve konkene oyunu ile günlerini doldurmaktadır. Suat'ın dikkat çekme çabaları, sürekli saklanması karşısında duyarsızlığı devam etmektedir. Oğlunun uzun süre ortada olmaması karşısındaki umursamazlığı, son radeye gelene kadar endişelenmemesi, geceyi dışarıda geçirdiğinde keneler yapıştığı için tiksinerken oğlunu itmesi şefkatsiz, ilgisiz ve umursamaz olduğunu göstermektedir. Suat ise çocuk olmasının verdiği duygularla ilgi görmek, dikkat çekmek için bulunması daha zor yerlere, daha uzun süre saklanmaya devam eder.

SOYUNUK

ÖYKÜ

Vapura binerken yaşananlar Anlatıcı, vapura binmiştir. Herkes gibi üst kısımda yer bulabilmek için acele etmiş, öndekileri itelemiştir. Arkadakiler sırtına biniyor gibi olmuştur. Bunalmış, nefes almakta zorlanmıştır. Öte yana geçmek için adeta etrafından kendini silkelemiştir. Ne olduysa o zaman olmuştur. Çırlıçılak kaldığını hissetmiştir. Elleri ile memelerini örtmüş ama elleri kendisini kaplamaya

yetmemiştir. Hiçbir şey o anki kadar korkunç olamazdır onun için. Babası ölse yalnızlıktan böyle korkmayacağını düşünüyordur. Herkes giyiniktir, bir tek o değildir.

Anlatıcının çaresizliği Koşmayı ya da birilerinden örtünecek bir şeyler dilenmeyi planlar. Sonra kendini yere atıp sinir krizi geçiriyor gibi yaparsa ona acıyıp bakmayabileceklerini, üstüne üşüşebileceklerini düşünür ama kendine yediremez sinir krizini. Bir çarşaf, ince bir örtüye ihtiyaç duyuyordur. Topukları kapkaradır. Saçları yerlere kadar uzasa, giyinik biri gibi fark edilmeyeceğini düşünür. Tüm o hengâmeden sonra giysileri yırtılmış, paramparça olmuş, ayakkabıları lime lime duruma gelmiştir. Bu saatten sonra bayılamayacağını farkındadır. Bayılırsa numara yaptığını anlayıp iyice başına dikilip ona bakacaklardır. Aslında herkes onun gibidir. Herkesin işi vardır ve herkes koşturuyordur. Herkesin bedeni bir yana savruluyor, ruh arkadan yetişmeye çalışıyordu. Ona göre ruh, hayata karşı ukdelerini toplamaya çalışıyordu. Oysa kendileri de aynı durumda olmasına rağmen anlamayacaklardır onu. Ona bakıp, soyunuk, çırılçıplak halde görünen kadının kim olduğunu sorgulayacaklardır.

Anlatıcının mutsuzluğu Sonunda vapurdan herkes gittiğinde, bir süre ortalık sesizdir. Anlatıcı, bekleme salonundan dışarı çıkar ve taksiye biner. Şoför yüzüne bile bakmamıştır. Taksi parasını evde verecektir. Bir kadın taksinin kapısını açar. Yine mis gibi şampuan kokuyordur. Onu öyle görünce çırpırır korkuyla. Ne olduğunu, niye ağladığını sorar. Az önce herkesi kandırdığını söyler. Herkesi kandırmıştır.

TEMALAR

Kent yaşamı/Yalnızlık Gerçekle hayal arasında bir yerde bulunan öykü, anlatıcının iç dünyasını yansıtmaktadır. Kent yaşamının insanı içine aldığı kaos ortamı, sürekli bir yerlere yetişmeye çalışma, sakinlik ve uyumdan uzak olma durumu anlatıcıyı yalnızlaştırmış ve boğmaya başlamıştır. Bedenin, sürekli hareket halinde olması ve yaşamın koşturmacası içinde yer alması, ruhun ona yetişememesine, insanın ruh beden bütünlüğünün bozulmasına sebep olmuştur. Anlatıcı bu anı fark etmiştir. Fark ettiği anda, bu durumu yaşayan ama bir an durmadığı, düşünmediği için fark etmeyen insanlar arasında giderek kendini daha yalnız ve ötekileşmiş hissetmiştir.

SOKAK KADINI

ÖYKÜ

Ahşap evin yanışı Yarasa sokakta olağanüstü sesiz dört hafta geçmiştir. Ama o gün yangın çıkmıştır. Bir ev çatısından yanmaya başlamıştır. Ahşap ev çevreye büyük ateş topları fırlatıyor gibidir. Sokağın insanları ise hidrellez şenliği seyredencesine evin acısını yok sayarak çemberi git gide daraltıyordu. Fakat bu duygularını dışa vurmamak için ağlayan çocukların başlarını okşayıp, evi yanan komşularını teskin etmeye çalışıyorlar ve ikiyüzlü davranıyorlardır. Bütün ev yanıyordu. Kimse bir inilti duymamıştır. Yanık et kokusu gelince ateşe tutuşmuş kedinin korkunç çığlıkları insanları biraz kendine getirir. O an yanmanın korkunç olduğunu anlarlar. Bir kaç adım geri çekilirler. Heyecanları bitince bu sefer ürkme duygularını tüketmeye başlarlar. Ev kül olana kadar daha tüketecek çok şey vardır.

Seda'nın tavırları İtfaiye gelir. İtfaiye gelir gelmez, püsküllü mini eteğiyle Seda ortaya çıkar. Ağzının kenarında sigarası vardır. Kıyafetleri dekoltelidir. İtfaiyecilerin arasında dokunulmaz bir çıplaklığı var gibidir. Yangının söndürülmesi kendinden sorulur gibi sağa sola direktifler veriyordur. Oyuncakları yanan çocukları karnına doğru çeker ve saçlarını okşar. Birkaç dakika sorulması gerekenleri sorup, genç bir itfaiye erinin yanına geçer. Siyah ve iridir. Yangın umurunda değildir.

İtfaiyeciler ve Seda'nın sohbeti Yangın yarım saat sonra sıra dışılığını kaybeder. İzleyenler kaldırıma oturup sigara içmeye başlar. Seda bunu fırsat bilir ve topuklu terlikleri ile sekerek eve gider ve çıktığında bir tepsi dolusu fincanda kahve getirip itfaiyecilere ikram eder. Anaç bir edayla yanlarına oturup sohbete dalar. Erler kızın etrafını sarıp, hem ağzını hem göğüslerini seyrediyordur. Kahveler şekersiz ve soğuktur. Bu sebeple yudumlanmış gibi yapıp kemerleriyle oynarlar. Gitmeleri gerektiğinde Seda'ya fazlaca yakınlık gösterip, kahve kupalarını geri verirler. Hatta biri daha ileri gidip Seda'nın tuvaletini kullanmak istemiştir. Seda siyah, iri ve isteklidir ama erleri daha fazla lafa tutamayacağını biliyordur.

Yangın sonrası İtfaiye erleri hortumlarını toplayıp mecburen orayı terk edince sokaktakiler sağlam kalan birkaç eşyayı çıkarmak için girişirler. Yangın mağdurları için yemekler gelir. Herkes, bir yer bulana kadar onlarda kalmaları için teklifte bulunur. Bir mağdurları utandırma pahasına para toplamaktan bahseder. İyi insanlarmış gibi görünmek için fırsatı değerlendiriyorlardır. Sokak yeni bir şeyleri başlatmasının kıpırtısı içindedir. Seda yalnız kalmıştır. Etrafındaki curcunaya bakıp, kalabalığa karışmak için bekler ama yangın onun için anlamını yitirmiştir. Kahve tepsisiyle evine girer. Sokak o sonu gelmeyen iştahıyla tekrar gürelemiştir. Seda'yı geri istiyordur.

TEMALAR

Duyarsızlık Yarasa sokaktaki ahşap evin yanmaya başlamasıyla, tüm mahalle halkı bir panayırda gibi yangını izlemektedir. Mahallelinin, bir kedinin yanması sonucu gelen kokular ve çığlıklardan önce yangını sadece olağanüstü bir olay olarak seyretmesi, Seda'nın aslında yangını umursamayıp itfaiye erleri ile yakınlık kurmaya çabalaması, itfaiye erlerinin de yangının ev sahipleri üzerindeki etkilerinden çok Seda ile ilgilenmeleri duyarsızlaşma örneğidir. Mahalle halkının olaydan çok etkilenmiş gibi görünerek yardımcı olma girişimlerinde bulunması, ama aslında bu durumu ne kadar iyi insan olduklarını kendilerine ve çevreye göstermek için kullanmaları, yapmaya çalıştıkları iyiliklerin altını çizmeleri ama aslında yangına karşı hislerini ve ilgilerini çok kısa zamanda tüketmeleri samimiyetsizliklerini ve iki yüzlülüklerini göstermektedir.

SEN ÇALMADAN ÖNCE

KİŞİLER

Selahattin Bey Yalnız yaşayan, ödül törenleri ile ilgili takıntıları olan bir adamdır. Büyük bir kentte yaşamaktan memnun olmasa da ödül törenlerinin çokluğu onun için avutucu bir özellik olmuştur.

ÖYKÜ

Selahattin Bey'in ödül töreni takıntısı Selahattin Bey İstanbul'da yaşamaktadır ve şehirdeki hiçbir ödül törenini kaçırmamaktadır. Küçük bir ilde yaşamayıp, "Yılın Kabağı" gibi yarışmalara, "Hormonsuz Domates Festivaline", "Şapka Kanunu Temalı Kompozisyon ve Resim Yarışmasına" mahkûm kalmadığı için memnundur. Üstelik ödül öncesi hengâmede, yarışmacıların ödül için çırpınırkenki hallerinden hiç haz etmiyordur. Her gün satın aldığı onlarca gazeteyi tarayıp bir araştırmacı gibi ödül haberi aramaktadır. Gazetelerde bulamazsa mahalle dergileri, üniversite dergilerine bakmaktadır. Selahattin Bey'in hüner ya da çalışkanlık umurunda değildir. Yalnızca ödül anlarını seviyordur. Bir insanın ilgi topladığı o kısacık zaman diliminde yaşadığı kusursuz dengenin, insanı nasıl yüceltip, aynı anda mahcubiyet ve utku dolu sevincin hep aynı çizgiyle görüldüğünü fark etmiştir ve bundan hoşlanıyordu. Yaşlı, genç, profesyonel, amatör olan herkes tuhaf bir benzeşmeyle tek tip bir ödüllüye dönüşüyordu. Teşekkür konuşmalarını, sanki elinde taşıyamadığı ağır bir şey varmış gibi, en küstah olanları bile alçakgönüllü bir eğilmeyle bitiriyordu.

Selahattin Bey'in rutini Ödülü kulis yaparak kapanlar, onur ödülü sahipleri ve fahri unvan toplayıcıları ise ilgi alanına girmiyordu. Beklentiyi, umudun ve başarının yarattığı gururu görmeyi seviyordu. Fakat o an çok kısa bir andır. O andan sonra kişinin yüzünde sorumluluk ezikliği, gelecek kaygısı başlıyor ve Selahattin Bey'in hissettiklerini de balon gibi söndürüyordu. Ödül törenlerinin davetsiz konuğu Selahattin Bey, her zaman kalabalık davetlilerin arasına karışıyor, arka sıralarda, numarasının tek sayı olmasına dikkat ettiği bir koltuk buluyor ve sahneyi rahatça görebileceği bir yere oturuyordu. Selahattin Bey yaşamı boyunca bir kez bile sinema ve tiyatroya gitmemiştir. Sergiler, galeriler, futbol da buna dâhildir. Hep bir organizasyon bozukluğunun yer aldığı, kontrolden geçmişlerin sergilendiği, sınanmaların olduğu gösterilerde yer almıştır. Örneğin fotoğraf sanatı hakkında hiçbir şey bilmesede son beş yılda ödül alan bütün fotoğrafçıların adını ezbere bilmektedir. Ödülü alan kişilerin adını listelemeyi de adet edinmeye başlamıştır. Ödül alanlar bir daha ödül alacak mı diye merak ediyordu. Ama geçen hafta her şey değişmiştir.

Selahattin Bey'in hazırlığı En son bir üniversitenin Bilim Vakfı'nın "Doğal Kaynaklardan Ucuz Enerji Üretimi" projelerine ödül dağıtacağı törende görülmüştür. Ödül günü takım elbisesini giymiş, tıraş olmuş, burun kıllarını kestirmiş, ayakkabılarını cilalamıştır. Programın başlamasına birkaç dakika kala salona girip arka sıraya yönelmiştir ama tek sayılar hep dolmuştur. Ciddi bir panik yaşasa da son

anda bir koltuk fark etmiştir. Üç sıra öndeki 5 numaralı koltuk boştur. Sahne oturduğu yerden iyi görünüyordur ama çok terlemiştir, kravatını gevşetir. Ayakkabılarını topuğa kadar çıkarır.

Ödülün verilme anı Ödül töreni çok aceleyle getirildiği için birinci olan çocuğun titrediğini, ikinci olan kızın birinci olamadığı için biraz kırgın olan halinin tadını çıkararak seyredememiştir. Birinci olan çocuk iyi bir konuşmacı olmadığını söyledikten sonra kısa bir teşekkür konuşması yapmıştır. Fotoğrafçılara, üstünde çalışılmış bir gülümsemeyle poz verirken Selahattin Bey oturduğu yerden boynunu iyice uzatmış, dimdik oturmaya gayret etmiştir. İmrenme ile kutlamak arasındaki ikircikli duygusu sinirlerini tek tek uyarıyor, daha çok tükürük üretiyor, koltuk altları daha çok terliyordur.

Tören sonrası başlayan konser Birinci olan sahneden inince, Selahattin Bey için artık yapılacak bir şey kalmamıştır. Hissettiği duyguları, eve gidip bir an önce kavanoza hapsedmek ister gibi kendi içine hapseder ve oradan ayrılmaya hazırlanır. Yumruklarını kenetler ve bacaklarını birleştirir. Tam gitmek için hareket edecekken sahneye devasa bir harp gelir. Harp gül ağacından yapılmış ve ustalıklı işlenmiştir. Törenlerden sonraki küçük konserler Selahattin Bey'in ilgisini çekmiyordur ama o gün sahneye çıkan altın rengi, uzun bir elbise giymiş genç kadın onu etkiler. Onu cezbeden, kadının pullu gözleri, ince ayak bilekleri ve mermer gibi ışıldayan göğüs dekoltesidir. Kadını dinlerken olduğu yere çivilenip kalmıştır. Yaklaşık yirmi dakika süren mini konser sonrası kadın avaz avaz alkışlara baş eğmeden mağrur bir gülüşle selam verir. Bir ışık huzmesi gibi gider ve sahne kararır.

Selahattin Bey'in duyguları Salonda fısıltılar başlar. Selahattin Bey ise hala yerinden kımıldayamıyordu. Kadının beyaz kollarını bir kere daha görmeyi bekliyordu. Yaşamında ilk kez birinin parmaklarına bu denli dikkatli baktığını fark eder. Harp sanatçısı kadın çalmaya başlamadan önce zihnine kaydettiği tüm ödül alan yüzler bir bir silinmeye başlamıştır.

TEMALAR

Yalnızlık Selahattin Bey'in tek ilgi alanı ve zevk aldığı etkinlik ödül törenlerine katılmak, birinci olan kişilerin ödül aldığı anın tadını çıkarmak ve ödül törenleri ile ilgili kayıtlar tutmaktır. Çoğunluğun arasına girmek için kendince hakiki bir sebebe ihtiyaç duymaktadır. Kendi dünyasında yalnız olduğu görülmektedir. Konser veren harp sanatçısı kadından etkilenmesi ile hayatında eksiklik yaratan bir duygu ile karşılaşır ve o güne kadar onun için önemli olan, hafızasına kaydettiği tüm ödül alan yüzler, isimler silinmeye başlar.

YILANLAR

ÖYKÜ

Doğuramayan kadınların arayışları Öykü, doğuramayan, hamile kalma sorunu yaşayan kadınlarla ilgilidir. Şifa olarak gösterilenleri sorgulamadan yapıyorlardır. Ham yemişi erkek incirlerin gölgesinde, acı sütlerle ovulmuş oldukları söylenmektedir. Bu durum, hem üreme konusunda yaşadıkları sıkıntılara, hem kocaları tarafından hoş tutulmadıkları düşüncesine yorulabilmektedir. Tek şifası budur dediler diye dağlara tırmanmış, kuytu kuyulara girmiş, gölgenin olmadığı saatte uyuyan yılan yumurtalarını bulmuşlardır. Dişi yılan, onca yıldan sonra yumurtlamaya karar verip, iklimlerden en iyisini, yağmurlardan en temizini beklemiştir. Ama kadınlar o yumurtaları bir çırpıda içmişlerdir. Yumurtayı kırıp içine bakmamışlardır. Tıksınmışlardır.

Yılanların bekleyişleri Yılanlar yumurtalarını kırık bulunca yas tutmaya başlamışlardır. Kabukların kırılışını ta öteki tepelerden duymuşlar ama yetişememiştir. Yılanlar yuvalarına gidince, günlerce boş kabukların önünde buruk beklemişlerdir. İçlerinde oç duygusu vardır. Yılanlar beklemiş ama gelen olmamıştır. Öyküye göre bu kadar sabırlı bir bekleyiş çok kötü kehanet yaratmaktır ve biraz da beklediğine dönüşmektir.

Hamile kadınlar hakkında Kadınlar hamile kalır, karınları büyür. Bal, süt ve badem aşerirler. Acıktıkça döne döne bir şeyler çıkıyordur boğazlarından. Gün geçtikçe sessizleşmiştir kadınlar, karınları büyümüştür. Yüzleri aynalarda pul pul parlamıştır. Bahar sonu her kadın doğumunu gerçekleştirir. Kader, kuyruk en sonrada sokmak üzere sözcükler düşmüştür. Bir gün tıslayarak zehirlerini dökerler. Onu aslında hiç sevmediklerini söylerler. Bunu dedikten sonra yılanlıktan kurtulurlar.

TEMALAR

Yalnızlık/Toplumsal baskı Hamile kalamayan kadınların, çocuk sahibi olamamaları sebebiyle zor durumda kalmaktadırlar. Söylenen her şeyi yapmaları, tiksitmelerine rağmen yılan yumurtası bile yemeleri kendilerini duygusal olarak baskı altında hissettiklerini göstermektedir. Öyküye göre çevreleri, sadece doğurmakla kadın olunmuş gibi bir tavır içindedir. Doğuramayan kadınlar ise bu baskıyla içten içe adeta çürümektedir. Hikâyede geçen, aslında onu hiç sevmediğini söylemi sonrasında kadınların zehrinden kurtulmaları, kocalarına karşı sevgi hissetmedikleri ve aslında sevgi görmedikleri anlamına gelebilmektedir.

Doğa Yazar, insanın doğayı sömürsünü yılan yumurtalarını, şifa umarak içen kadınlar aracılığı ile anlatmıştır. Yılanların yumurtlamak için en uygun iklimi, en temiz yağmurları beklemesi, en kuytu köşeyi bulması emeklerine ve çabalarına dikkat çekmektedir. Fakat kadınlar kendi şifası için, yaşadığı ikilemlere rağmen düşünmeden yumurtaları içmektedir. Yılan zehirli, tehlikeli bir canlı olarak görülmesine rağmen insanın zalim tavır içine girdiği, yılanların mağdur olduğu bir hikayedir. İnsanlar kendi faydasını canlıların dünyasından önde tutmaktadır.

GÖLDE

ÖYKÜ

Sandal gezisi Kadın, sandaldan kolunu sarkıtmış, kendini gölün okşayışına bırakmıştır. Gözleri kapalı, gülümseyişi hem gamsızlara, hem çok çekmişlere özgüdür. Sandalda ise yalnız değildir. Kürekleri çeken adam, küreklere her asılışında "ıh" diye ses çıkarıyordu. Terlemişti, alını yanmıştı, buru delikleri genişliyordu. İkisi de konuşmadan ilerliyorlardı.

Kadının sessiz mutsuzluğu Sazlıklarla çevrili bir koridorda ilerlemeye başlamışlardır. Kadın suya eğilir ve yansımasına bakar. Bir ağaç vardır. Kadın uzanıp ağaca, bir yaprak koparır. Diri yaprakların çitirtili kopuşu ile kabarr içi. Kürek çeken adam hiçbir ses duymamıştır. Bir yaprağın ölümünün önemsizliğinden mi yoksa adamın aldırışsız oluşundan mıdır, belli değildir. Anlatıcıya göre yaprağın çit diye kopuşu da ölümdür oysa. Bu sırada gölün nasıl öldüğünü sorgular. Ses çıkarmayıp kurumaya başladığında mı, yoksa unutulduğunda mı ölüyordur? Anlatıcı burada kadın ve göl arasında benzetme yapıyor gibidir. Kadın bir ses duyar. Bu küçük çarpınmalar kurbağaların sesidir. Kadın avucunda ezdiği yaprakları çiğnemeye başlar ve dili acı bir yeşillik kaplar. Daha doğrudan sözler söylemeye başlayacakken soluduğu hava az gelir. O an yaprak kırılma anında dalından kopmak ve bir süreliğine uykuda olmak ya da bayılmak gibi ölmek ister. İnsanı durduk yere neyin öldüreceği sorgulanır. Üzüntünü en iyi tanıyan bir düşmanın sebep olacağını düşünür.

Kadının göldeki yansıması Gölün kadına benzetilmesi ile devam eder öykü. Kürekler çekildikçe su yanılıyordu. Bir kadının ancak çırılçıplakken yapabildiği birtakım olanaksız hareketler örneği verilir. Aynı anda başka yönlere eğilebilmesi, bükülebilmesi, acı çekmezliği... Gölde, beyaz köpükler içinde aynı böyledir o an. Kadın suya eğilmiş yüzünü seyretmektedir. Yansımasındaki gözlerin huzursuzluğunu fark eder. Gölde çıkmak ister gibi çarpınır görüntü. İyice yaklaşır kadına ve ürpertici bir esintiyle adamın onu boğduğunu söyler. Sonra bir el ensesi kavrar. Bir insanın kalbinin hiçbir şey söylenmeden nasıl kırılacağını düşünür. Sessizlik içinde canavarlaşarak yaklaşan bir el olarak kırabilecektir. Adam onu boğmaktadır. Ama sudaki görüntü kadının hissettiklerine, yavaş yavaş ölüyor olmasına rağmen değişmez. Sudaki görüntüden çıkan son cümle, yalnızca gölde ölebilen bir kadının yanında bir adamın yalnızlığa düşüp düşmediği sorusudur.

TEMALAR

Yalnızlık/Hüzün Sandaldaki kadının, ilişki yaşadığı anlaşılabilir adamlarla birbirlerinden kopuk olduğu, kadının kendi içinde yalnız olduğu anlatılmaktadır. Sandal ile yol alırken, onu karşılayan güzel manzaralara rağmen kadın huzursuz ve hüznüdür. Kadının gülümsemesinin hem çok çekmişlere, hem gamsızlara ait bir gülümseyiş olması, hayatında onu mutsuz eden olayların varlığına işaret etmektedir. Sandaldaki adamlarla birlikte yalnız bir yaşama sıkışmış gibidir.

Ölüm/Cinayet Öyküdeki anlatım ve benzetmeler sebebiyle olayların akışı tam olarak belirlenememekle birlikte, kadının sandaldaki huzursuzluğu, yalnızlığı, göldeki yansımasının sandaldaki adamı kastederek ona iyi gelmediğini söylemesi kadının ölümüne işaret etmektedir.

Canavarlaşan bir el sessizce yaklaşmış, kadını boğarak öldürmüş, kadının kalbi kırılmıştır. Kadının, adam tarafından bu şekilde öldürülmeyi beklemediği ama aynı zamanda yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunun içten içe fark ederek tedirgin olduğunu söylenebilir.

ZİLŞAN'IN AYAKLARI

KİŞİLER

Zilşan Evlere temizliğe giden bir kadındır. Yoksul bir mahallede yaşamaktadır. Ürkek, kendine güvensiz ve içe kapanık biridir. Bekardır. Halasına çok düşkündür.

Murat Zilşan'ın eski sevgilisi olduğu anlaşılmaktadır.

Selvi Zilşan'ın kardeşidir. Öyküde onunla ilgili başka bir bilgi yoktur.

ÖYKÜ

Zilşan hakkında bilgiler Zilşan, varoş bir mahallede yaşamaktadır. Temizliğe gittikleri bir evden verilen hediye kırmızı çantası ve bazı kıyafetleri vardır. Sık sık üşümektedir. En büyük korkusu da regli olduğunda elbisesine kan geçmesidir. Bu sebeple özellikle o günlerde kat kat giyinmektedir. Sanki ne kadar elbisesi varsa üzerinde taşınmalıdır. Hava almayan gövdesi git gide terler ve acılaşır, isilik olur. Isilikleri kaşındıkça yara yapar. Regl günleri zor geçmektedir. Tazeliği, ferahlığı özlüyordur. Suyun tadı ona acı gelmektedir. Kıymalı yemeklerden tiksiniyor. Dokunduğu her şey ona yapış yapış hissini veriyordu. Bir tek ayakları her yerinden farklı olarak, çok narin ve güzeldir. Zilşan'ı görmeyen birinin, o ayakların Zilşan'a ait olduğuna inanması imkânsız gibidir.

Alışveriş merkezine ilk giriş Evlerinin yakınlarında mahallelerine hiç yakışmayan bir gökdelen vardır. Alışveriş merkezidir. Zilşan oraya hiç girmemiştir. Önüne gidip uzun uzun izliyordur. Alışveriş merkezinin önünde, babasından aşırıldığı bir sigarayla Murat'ı beklemektedir. Gün geçtikçe ağır giysileriyle sırtı eğilir. Yoksulluğun bir kızı köpekleştirebileceği kadar çok çirkindir. O gün farklı olarak içeri girmeye karar verir. Otomatik kapı önüne gelince, kapı açılır. Geri gidince kapanır. Bu durum hoşuna gider ve birkaç kez tekrarlayıp güler. Sonra güvenlik görevlisi onu görür. Zilşan tedirgin olur. Güvenlik görevlisi elindeki manyetik sopyayla Zilşan'ın her yerini iyice kontrol eder. Hiçbir şey demez ama onu gözleriyle biçer. Güven vermediği bellidir. Alışveriş merkezi varoşların delikanlıları ile doludur. Tüm gün orada bir karton bardakla masada oturup gelen geçen her türlü kadını seyrediyorlardır. Epey vakit geçip sıkılınca da mağazaları dolaşıyorlardır. Murat da onların arasındadır.

Ayakkabı mağazasında yaşananlar Zilşan bir yere gizlenir ve Murat'ı izler. Onu çoktan unutmuş gibidir. Bir zamanlar ayıp sözler söyleyerek onu heyecanlandıran sevgilisi, şimdi ayıpsız ve çakırsızdır ama onunla hiç ilgisi olmadığı bellidir. Alışveriş merkezinin kapanış saatine kadar oranın her köşesinde dolaşıyordu. Zilşan nefretle çamurlu botlarına bakar. Alışveriş merkezine girebildiği gibi mağazaya da girebileceğini düşünür. Bir mağazaya gider. Gözüne çarpan bir ayakkabıyı giyer. Satıcı başka biri ile meşgul olduğundan ilk anda fark etmez ama fark ettiğinde bir çemkirme olayı yaşanır. Zilşan çok korkar. O günden sonra hiç yeni bir şey istemeyecektir. Korkuyla oradan uzaklaşır ve yana kayan adet bezin ıslaklığı ile huzursuz şekilde eve gider.

Zilşan'ın halasının ölümü Eve yaklaşınca ağıtlar duyar ve kalabalık görür. Halasının başında babası ve halasının oğulları vardır. Halası ölmüştür. Zilşan, halasına çok düşkündür. Öldüğüne inanamaz. Başına varınca halası o an konuşacakmış gibi gelir. Ağız sanki son sözünü tam söylerken, söyleyemeden kalmış gibi görünüyordur. Saçları sanki hala uzuyordur. Ama Zilşan kimseyi halasının ölmediğine inandıramaz. Günlerce onu canlı canlı gömmesinler diye çırpırır. O günden beri de ayakları kanlıdır.

Selvi'nin mektubu Kardeşi Selvi, askerdeki abisine mektup yazınca ayrıntılar ortaya çıkar. Halasının son günlerde hasta olduğunu ve sonunda çok çekmeden öldüğünü yazar. Ama o gün nerede olduğunu bilmedikleri Zilşan, bir anda ayakları çıplak ve o halde yürümekten ayakları kanamış, yaralanmış şekilde gelmiş, halasının öldüğü kabullenememiştir. Herkese halasının ölmediğine ikna etmeye çalışmış, kadını üç gün gömmelerine izin vermemiştir. Zilşan şimdi ayağına hiçbir şey giymiyordur. Yaraları sürekli kaniyordu. Kangren olacak diye korkmaya başlamışlardır. Tabanları kat kat nasır olmuştur. Babası geçen gün onu dövmüştür. Halası gibi deli olduğunu ima etmiştir. Halasının

boşluğa bakıp konuşmaları gibi Zilşan'da konuşmaya başlamıştır. Selvi, abisine, askerden gelirken Zilşan terlik almasını, belki o aldı diye giyebileceğini söyler. Eğer onu hatırlamazsa da kendisini üzmemelidir.

TEMALAR

Yalnızlık Zilşan, kalabalık bir ailede yaşamasına rağmen yalnızdır. Duyguları, iç dünyası etrafındakiler tarafından anlaşılmamaktadır. aklını kaçırdığı düşünülmesi, babası tarafından dövülmesi hissettiklerine karşı duyarsız davranıldığını göstermektedir.

Yoksulluk Zilşan'ın yaşadığı mahalle yoksul, varoş bir mahalledir. Sivasız evler, çamurlu yollar, merkeze uzaklık belirgin özelliklerindedir. Zilşan ise çantasına bakılarak tanınabilen kızlardandır. Üstündekiler, evlerine temizliğe gittiği kadınlar tarafından verilmiş, bazısı büyük gelen veya eskimiş kıyafetlerdir. Uzun gelen etekler, askısı uzun geldiği için düğüm yapılan ve tenini morartan sutyenler, derisi dökülen çantalar Zilşan'ın yoksulluğunu, çaresizliğini, kendine güvensizliğini ve içine kapanıklığının dışa vurumudur. Adet günleri utancından, kaygılarından kat kat giyinmesi, kendi ruhu gibi adeta bedenini boşması, vücudunda buna dair izler taşıması iç dünyasını yansıtmaktadır. Zilşan'ın kıyafetleri, kendine güvensiz tavırları, ürkekliği sebebiyle önce güvenlik görevlisinin, sonra da mağaza çalışanın ön yargılı, kaba ve suçlayıcı tavırları yoksulluğun başka bir olumsuz etkisidir.

BİR DOLMUŞ ŞÖFORÜNÜ SEVMİŞTİM

ÖYKÜ

Semt in yoksulluğu Anlatıcı, yaşadığı semtten memnun değildir. Hangi kararla orada yaşamaya başladığını hatırlamıyordur artık. Çıkmaz sokakları, kaçak elektrik direkleri, yoksulluğu hatırlatan yapıları olan bir yerdir. Geçiş dönemi olarak gelmiştir oraya ama bitmeyen bir dönem gibidir. Dostlar edinmiştir. Her biri, bir kardeşini kaybetmiştir. İlk zamanlar ürkektir ve insanlar o ürkekliğini izlemişlerdir. Bir lojman çocuğuyken, çimleri düzenli biçilen yerlere öğlen pikniklerine giden biriyken, şu an her an iteklenme korkusu yaşayan bir öteki mahalle çocuğu gibi hissediyordur.

Dolmuş yolculuğu O gün dolmuşu yine her zamanki gibi ilk o binmiştir. Dolmuş, yeterince yolcu alana kadar kırk beş dakika beklemesi gerekmektedir. O saatte kırk beş dakika beklemek zorunda oluşu sinirini bozuyordur. Dolmuşu yolcular bindikçe her birinden farklı kokular gelir, farklı görüntüler yansır. Yanında akşam yemekleriyle, at yarışı veya loto biletleriyle binenler vardır. Yanında oturan kişiden çok ağır sigara ve ter kokusu gelmektedir. Cama doğru yaslanır ve yönünü değiştirir.

İş yeri ile ilgili bıkkınlıklar İş yerindekilerden de, kotayı tutturmak için gergin ve endişeli şekilde çalışmaktan, dişleri beyaz olsun diye üç kere fırçalamaktan, her sabah biraz daha çirkinleşmekten de sıkılmıştır. Kimi faydalanmak için arkadaşlık ilişkisi kuruyor, birbirlerinin ayağını kaydırmaya çalışıyor, kriz anlarında birbirlerinin üstüne suç atıyorlardır ama anlatıcı kimseye yanaşmamaya, kimsenin içinde gözü olmadığını anlatmaya, gerekli mesafeyi korumaya özen gösteriyordur.

Anlatıcının memleket özlemi Araba hareket edince rahatlar. Hep aynı yoldan, aynı tabelaları izleyerek gidiyordur. Hep de aynı minibüs şoförü denk geliyordur. Onu görünce içi ferahlıyordur. Yarı utangaç, yarı istekli gözlerine bakmaktan huzursuz olmuyordur. Adamın ensesindeki kırk saçlar, karamış ensesi, kemikli omuzları, sigara dumanını üflerken ağzından ısıklık çıkarması dikkatini çekiyor ve hoşuna gidiyordur. İşyerinde kızlara, dolmuş şoförünü beğendiğini söylese onu nemfomanyak olduğunu düşüneceklerini içten içe biliyordur. Ama o farkındadır, birçok insan kendilerine uygun olmayan insanlarla gün içinde flört halindedir. Aslında minibüs şoförü ile yaklaşırsa da kâbusları bitmeyecek, daha da iyi hissetmeyecektir kendini. Bunun farkındadır. Fakat en azından onu incitmeye kalkanları pişman edeceğini düşünür. Daha sonra fark eder ki şoförü sevmesinin nedeni yıllar önce terk ettiği Çanakkale'deki akrabalarına benzemesidir. Ablasını istemeye gelen eniştesinin utangaçlığı, dayısının elleri, babasının annesine bakarkenki tutkulu bakışlarının aynısı vardır şoförde.

Dolmuşta yaşanan taciz Bu düşüncelerle dolmuşta giderken, birden dizlerinden baldırlarına doğru gezinen bir el fark eder. Yanındaki adamın eli geziniyor, sanki parmakları etine geçiyordur. Anlatıcı adamın yüzüzsüz şekilde hem elerinin vücuduna, hem gözlerin üstünde gezindiğini anlatır. Dik dik yüzüne de bakıyor, onu inceliyordur. Kadın sıkışıkça sıkışır. İyice kasılır. Sesini çıkaramaz. Şoförün fark etmesini ister, göz göze gelmeye çalışır ama aksi gibi o da yola odaklanmıştı. Adam giderek

tiksinti verir ona. Tacizine karşı sesini çıkaramaz. Adam incek var diyerek dolmuşu durdurur. Anlatıcı, adamın elinin sıcaklığının izinin evde de geçmeyeceğini, üzerinden atamayacağını, ne kadar çok ağlayacağını düşünür. Arkadakilerin durumu fark ettiğini ve onları ayıpladığını varsayar. Adam araçtan iner, ama fark eder ki onu taciz ettiği kolunu hiç oynatmıyordur. Kız bunun üzerine düşünürken adam iner inmez arkadaki kadınlar konuşmaya başlamıştır. Tanıdıkları birisinin oğludur. Anaokulu öğretmeni bir kızla evlenmiştir. Bir kolu sakattır ve devlet protez taktırmış, gazi maaşı bağlamıştır. Kıza yazık olduğunu konuşurlar. Anlatıcı şaşırır. Şoförün onun saçını okşayıp geçti demesini ister. Şefkate ihtiyacı vardır.

Anlatıcının isyanı Tüm insanlar onun gibi korkuyor mudur bilemez. Ama o bıkmıştır böyle korkarak yaşamaktan. O ise bütün şehri çıplaklığı ile görüyordur. O adamın onu taciz ettiğini, iner inmez ona sırtarak baktığını savunur. Herkes görmüştür ama susuyordur. Anlatıcı yaşadıklarını görmeleri için kendi içinde haykırır. Herkes görmüştür ama işine gelmiyor, bulaşmak istemiyordur. Ama o adam ona dokumuştur. Her şeyi hissediyordur.

TEMALAR

Kent yaşamı/Yalnızlık Anlatıcı, memleketi Çanakkale'den başka bir şehre gelmiştir. Standartları daha yüksek bir bölgeden, standartları daha düşük ve yoksul bir mahallede yaşamaya başlamıştır. Kent yaşamı içinde kendini yorgun, sıkışmış ve yalnız hissetmektedir. İş yerindeki mücadeleler, kaygılar, işten eve gitme yolunda yaşadığı yorgunluk ve tedirginlikler, mahallede kendini ötekileşmiş gibi hissetmesi hayatının yansımalarıdır. Dolmuşta, yanına oturan adam tarafından tacize uğrar. Sessiz çıkaramaz. Dolmuştaki diğer yolcular tarafından da yalnız bırakıldığını, ona karşı duyarsız davranıldığını hissetmektedir. Her zaman bindiği dolmuşun şoförü ise ona güven vermektedir. Çünkü Çanakkale'deki ailesine benzeyen fiziksel özellikleri ve tavırları vardır. Bu sebeple kent yaşamında hayatındaki kimseyi değil, onu kendine daha yakın bulmaktadır. Anlatıcı, onun şefkatine ve korumasına muhtaç hissediyordur. Fakat toplumsal baskıdan dolayı, bir minibüs şoförüne hissettiği duyguları itiraf edememektedir.

Mutsuzluk Anlatıcı kadın, yaşamından dolayı mutsuzdur. Aile ve memleket özlemi çekmekte, eski günlerini güzel bir şekilde hatırlamaktadır. Şu andaki hayatından ise mutsuzdur. İş yerindeki arkadaşlarını çıkarıcı ve güvensiz buluyordur. Aldığı kararlar yaşamaya başladığı mahalleden memnun değildir. Yaşadığı kentte kendini güvensiz hissediyordur. Güvercin delisi dayısının ellerine, babasının annesine olan tutkulu bakışlarına, eniştesinin ablasını istemeye geldiği günkü utangaç bakışlarına benzettiği dolmuş şoförü ise ona güven veriyordur. Hissettiği sıkışmışlık, endişe ve mutsuzluktan bir erkeğin şefkati ve koruması altında kurtulabileceğini hissetmektedir.

ÜŞÜYEN

ÖYKÜ

Karşı apartmandaki kadın Anlatıcı, sürekli pencerenin önüne oturup karşı dairedeki kadını izliyordur. Bunu aylardır her gün yapıyordur. Kadın, onu izlediğini bildiği halde hiçbir zaman perdeleri çekmemiştir. O gün kadının, televizyonun mavi ışığıyla aydınlanan mavi yüzüne bakar. Üstünde camgöbeği yeşili, havlu elbisesi vardır. Anlatıcı, çocukluğunda annesinin diktiği plaj elbisesine benzetiyordur. O elbiseyi giymeyi çok seviyordur. Kadın televizyona bakıyordu ama aslında televizyonla da ilgili değildir. Sanki sahip olduğu her şeye katlanıyor gibi bir hali vardır, aynı onu dikizleyen kişiye katlandığı gibi.

Beyaz gömleklili adam Önceleri sürekli beyaz gömlek giyen bir genç adam evine geliyordu. Adamın kendi anahtarı vardır ve biraz konuştuğundan sonra hemen sevişmeye başlıyorlardır. Bu durumda bile perdeleri çekmiyorlardır. Bir keresinde bütün sevişmeyi izlemiştir. Kadın adeta düşmanıyla yatıyor gibidir sevişirken. Sanki düşmanla anlaşma yapmış da sözlerini yerine getirmesi gerekiyormuş gibi sevişiyordur. Adama da televizyonun ekranı gibi duygusuzca bakıyordu.

Kadının çözülmesi zor ruh halleri Bir ara çok büyük bir fırtına kopmuştur, sağanak yağmur yağmıştır. Anlatıcı kadını izlemek yerine yağmuru izlemiştir fakat sonra görmüştür ki kadın odanın bir köşesinde ağlıyordu. O an onu teselli edip, ona sarılmak istemiştir. Kadın çok üşüyor görünüyordu. Üstüne sabahlık, kazak, hırka ve kalın çoraplar giymiştir. Akşamları böyle olan kadın her sabah bambaşka birine bürünüyor. Her gün farklı bir kıyafetle görmüştür onu. Saçlarını değişik yapıyor,

ayakkabılarıyla tokalarını uyumlu giyiyor, hüzünlü geçen gecelerden sonra sabahları umut dolu bir hale bürünüyor. Her sabah bambaşka birisi gibi görünürken, akşamları hep aynı kişidir. Kadının nasıl biri olduğuyula ilgili sorgulamalara girer ve tahminlerde bulunmaya çalışır. Bir sabah dolmuş sırası beklerken sıranın sonunda ona günaydın bile demiştir. Beyaz gömlekli adama davrandığı gibi davrandığını hissetmiştir. Var olduğu için ona da katlanıyor gibidir.

Kadının intiharı O gece onu izlerken camgöbeği yeşilini artık eskisi gibi sevmediğini hisseder. Tam pencereden yine kadını izliyorken, kadın da tam karşısına oturur ve ona gülümser. Anlatıcı o an çok şaşırmıştır, ne yapacağını bilemez. Kadından önce davranıp göz göze gelmelerini engelleyemediği için kendine kızar. Çok hazırlıksız yakalanmıştır. Kadın eliyle yanına gelmesini işaret etmiştir. Bin bir değişik duyguyla kadının evine doğru ilerler, kapısı aralıktır. Onu karşılamamıştır bile. İçerisi karanlıktır ve televizyon açıktır. Ayakkabılarını çıkarıp bir yere koyar, kadının uyumuş olduğunu görünce biraz rahat eder. Konuşmak zorunda olmayacaklardır. Kadın iki elini kamında birleştirmiş koltukta uyuyordu. Televizyonu kapatır, anlatıcı yavaş yavaş ayaklarının yerden kesildiğini hisseder. O andan sonra göreceği düşlerde gelecek telaş olmayacaktır, plaj elbisesini çalan kadından da rahatsız edici koltuğuna oturmaktan da kurtulmuştur. İkili koltuğa uzanıp kadının yanına ilişir, beyaz gömlekli adam odaya dalıp telaşla bağırılmaya başlar. Ağlayarak ona sınıksı sarılıyordur. O güne kadar yüzünü okşamamış gözlerini öpmemiştir ama o an yapar. Onu affetmesi için yalvarıyordu, anlatıcı ise artık bulanık görmeye başlamıştır, öfke hissetmiyor, işitmekte de zorlanıyordu. Beyaz gömlekli adam çok korksa da, o çok sakindir, adam kadının beyaz bileklerine ve bileklerindeki kırmızılığa bakıp haykırmıyordu. Anlatıcı onu yitirmekten korktuğunu düşünür ama onu karanlığa istemeye istemeye teslim eden de odur. Kendisini, onun erkeklik korkusu olarak nitelendirir. İlk kez ısınmayı özlemeden üşüyordu. Öykünün sonunda anlatıcı ve izlediği kadının aynı kişi olduğu anlaşılmiştir.

TEMALAR

Ölüm/İntihar Yalnızlıktan, çıkmazlarından dolayı intihar eden kadın, ölümü ile birlikte kendini uzaktan izlediğini, kendine yabancılaştığını fark eder ve kendisi ile bütünleşir. Bileklerini keserek intihar etmiştir ve beyaz gömlekli adam olarak tasvir ettiği sevgilisi onu öyle görüp telaşlanıp, pişmanlık yaşayınca hiçbir şey hissetmez. Yaşarken sevgilisi tarafından şefkat ve yeterince ilgi görmüyordu. İlk kez o an kadını gözlerinden öpmüş, yüzünü okşuyordu. Kadının yaşamla bağının zayıf olduğu anlaşılır. Çünkü adama karşı öfke hissetmiyordu. İlişkileri boyunca da sevişmelerinde dahi hissiz ve öylesine varlığını kabul ettiği, sorgulamadığı biridir. Kadın, hayattayken karanlıkta yalnız kalmış gibi hissediyordu. Öldüğünde ise ısınmayı özlemeden üşüyordu artık.

Yalnızlık/Mutsuzluk Anlatıcı, öykünün başında karşı apartmanda yaşayan bir kadını izlerken gördüklerini anlatmaktadır. Kadın çok yalnızdır ve mutsuzdur. Evine gelen beyaz gömlekli adam ise kadının yalnızlığının farkında değildir ve kadına iyi gelmemektedir. Kadın her sabah bambaşka ruh hallerine bürünerek, her gün farklı bir kıyafetle evden ayrılıyor, mutsuzluğunu hiç göstermediği telefon konuşmaları yapıyor ama yalnız kaldıkça ağlayarak, yalnızlığı ile daha fazla üşüyordu. Öykünün devamında anlaşılır ki kadını karşı apartmanından izleyen anlatıcı aslında kendini izliyordu. Kendisine yabancılaşacak denli yalnız ve mutsuzdur.